

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանան Կ'ընթանայ Դեպի Մայիսի 15-ի Ընտրութիւններ

Անցնող շաբաթավերջի արտերկրի լիբանանցիներուն ընտրութիւններու մասնակցութենէն ետք Լիբանան Կ'ուղղուի դեպի Մայիսի 15ի ընտրութիւններ: Արդարեւ աշխարհի 5 ցամաքամասերու վրայ գտնուող երկիրներու մէջ տեղի ունեցած լիբանանեան ընտրութիւններուն կարելի եղաւ հետեւիլ արտաքին գործոց Նախարարութեան կեդրոնատեղիէն, որոնք յատկանշուեցան իրենց խաղաղ անցկացումով:

Շար. Էջ 02

Հայկական Լուրեր

Մենք Պետք Է Տօնենք եւ Փորձենք Վերագտնել Այն Ուժի Աղբիւրը, Որ Ազատեց Շուշին. Արցախի Թեմի Առաջնորդ

Մայիս 9-ի առիթով ձեռնարկները Արցախի մէջ մեկնարկած են ժամը 11:00-ին յայտարարուած լուրջեան ռուպէով՝ ի յիշատակ Մեծ հայրենականին, Արցախեան առաջին, Ապրիլեան եւ 44-օրեայ պատերազմներուն յանուն հայրենիքի զոհուածներուն:

Լուրջեան ռուպէն անմիջապէս ետք (ժամը 11:01-ին) Ստեփանակերտի Աստուածամօր Սուրբ Յովանի Մայր Տաճարին մէջ, Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Արցախի թեմի առաջնորդ Տէր Վրթանէս Եպիսկոպոս Աբրահամեանի հանդիսապետութեամբ, կատարուած է հոգեհանգիստի կարգ՝ ի յիշատակ Մեծ հայրենական, Արցախեան առաջին, Ապրիլեան եւ 44-օրեայ պատերազմներուն Նահատակուած հերոսներուն:

Դիմելով ներկաներուն՝ առաջնորդը անդրադարձած է Շուշիի ազատագրման գործողութեան: «Բարդ ու հակասական են մեր մտքերը, երբ կը յիշենք Շուշիի հերոսական ազատագրումը, որ իրականացուած էր այնքան վարպետօրէն եւ հրաշալի կերպով, որ ստացած էր «Հարսանիք լեռներում» անուանումը: Եւ իսկապէս. կարծես Հայոց Բանակը ամուսնացած էր չարի ձեռքէն ազատագրուած հարսի՝ Շուշիի հետ եւ անոնց պսակը օրհնուած էր ազատագրող քաջերու վրայ եղած խաչի նշանով: Բայց մի՞թէ Աստուծով միացած զոյգը բռնի բաժնելով կարելի է մարել անոնց սէրը. ի հարկէ ո՛չ, այդ սէրը յաւիտենական է, եւ ինչպէս Սուրբ գիրքը կ'ըսէ. «Աստուծոյ միացուցածը մարդիկ թող չբաժնեն»: Յաւիտենական է մեր սէրը կորուսեալ հայրենիքի հանդէպ եւ վաղ թէ ուշ միաւորման պիտի հասնի: Ահա այս տեսանկիւնէ՝ Մայիս 9-ը տօնելի է Նաեւ իբրեւ Շուշիի ազատագրման օր, որովհետեւ ներկայ պարտութիւններն ու անյաջողութիւնները երբեք չեն կրնար ստուերել եւ ջնջել անցեալի մեր նուիրումն ու սիրանքները, անելին՝ մենք պետք է տօնենք եւ փորձենք վերագտնել այն ուժի աղբիւրը, որ ազատեց Շուշին», - նշած է Տէր Վրթանէս Եպիսկոպոս Աբրահամեան:

Շար. Էջ 08

Լիբանանի Երեսփոխանական Ընտրութիւններ 2022

Չահլէի Մէջ Ստերմիկ Հաւաք Ի Պատիւ ՌԱԿԻ Զօրակցութիւնը Վայելող՝ Զօր. Նարեկ Աբրահամեանին ու Իր Պատկանած Ընտրական Ցանկին

Ձախէն՝ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան անդամներ՝ ընկ. Վահէ Արթինեան եւ ընկ.հի Ճէքի Տէրվիշեան, Զօր. Նարեկ Աբրահամեան եւ Չահլէի ՌԱԿ ԱԶԱՏ ԼԵՌ՝ ակումբի ատենապետ՝ ընկ. Գրիգոր Մկրտեան

Հաճելին եւ կարեւորը միախառնելով, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Չահլէի ԱԶԱՏ ԼԵՌ՝ ակումբը կազմակերպեց իր զարնանային աւանդական ճաշկերոյթը:

ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան հովանաւորութեամբ Չահլէ քաղաքին մէջ տեղի ունեցած այս հաւաքը, այս տարի կրկնակի իմաստ ունէր, որովհետեւ կը զուգադիպէր Մայիս 15ին կայանալիք՝ Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւններու Նախօրէին:

ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչներուն կողքին ներկայ էին տեղւոյն ՀԲԸՄի եւ ՀԵԸի պատասխանատուները, Չահլէի Հայ Առաքելական եւ Կաթողիկէ Եկեղեցիներուն արժանապատիւ հովիւներ եւ տեղական տարբեր մարմիններու ներկայացուցիչներ:

Զօր. Նարեկ Աբրահամեան եւ Տիկ. Միրիամ Սքաֆ

Օրուայ մեծարեալին՝ Լիբանանի յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութիւններու Չահլէի թեկնածու՝ Զօր. Նարեկ Աբրահամեանի կողքին, իրենց ներկայութեամբ հաւաքը պատուեցին Զօր. Աբրահամեանի պատկանած ընտրական ցանկը գլխաւորող՝ Տիկ. Միրիամ Սքաֆը, ինչպէս նաեւ Մեքնի ընտրաշրջանին մէջ ՌԱԿ-ի զօրակցած թեկնածու՝ Տոքթ. Արա Պարտաքճեանը, պետական Նախկին երեսփոխան արն.

Շանթ Զինչիսեանը եւ այլ պաշտօնական հիւրեր:

Շար. Էջ 08

ՈՒՂԵՐՁ

Ազատ ու Անկախ Ապրելու Իրաւունքի Պաշտպանութեան Համար Մղուած Պայքարները Խորհրդանշին Եւ Համագգային Համախմբուածութեան ու Միաբանութեան. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինէն Հայրապետական Մեր օրհնութիւնն ու շնորհաւորանքները կը բերենք մեր սիրեցեալ ժողովուրդին՝ Յաղթանակի ու խաղաղութեան տօնի, Շուշիի ազատագրութեան եւ Պաշտպանութեան բանակի հիմնադրման օրերուն առիթով, ինչպէս նաեւ մեր խոնարհումը՝ Հայրենական պատերազմի վերջանանքուն ու Արցախեան հերոսամարտերու քաջարի զինուորներուն: Պանծալի

այս տօները տակաւին բեկուած սրտերով եւ վշտացած հոգիներով կը դիմաւորենք, քանի որ դեռ չեն յաղթահարուած Արցախի դէմ սանձազերծուած պատերազմի աղետալի հետեւանքները, չեն վերադարձած գերութենէն մեր զաւակները, տեղեկութիւն չունինք անյայտ կորածներուն վերաբերեալ, իսկ հազարաւոր ընտանիքներ մնացած են առանց զաւակներու կամ ծնողներու: Մեր աղօթքն ու խոնարհումը կը բերենք զոհուած հայրենեաց պաշտպաններու անմահ յիշատակին:

Սիրելիներ, ազգիս դարաւոր պատմութիւնը՝ դժուարութիւններն ու փորձութիւնները յաղթահարելու, յաղթանակներ կերտելու բազում վկայութիւններով, մեզի պատգամ կը մատուցանէ նոյն ոգիով դիմակայելու մեր ժողովուրդի եւ հայրենիքի դէմ ծառացած ներքին ու արտաքին մարտահրաւերներուն: Ազատ ու անկախ ապրելու իրաւունքի պաշտպանութեան համար մղուած պայքարները, որոնց նշանաւորումն է այսօր, խորհրդանշին Եւ համագգային համախմբուածութեան ու միաբանութեան, որոնք առաւել քան երբեք անհրաժեշտ են բարդագոյն այս իրավիճակին մէջ, որպէսզի միասնաբար դիմագրաւենք յառնած հիմնախնդիրները եւ կերտենք վաղուան նոր օրը, լուսաւոր ապագան եւ մեր նոր յաղթանակները:

Մեր աղօթքն է, որպէսզի խաղաղութիւն ըլլայ աշխարհի ու մարդկութեան կեանքին մէջ, եւ յարուցեալ մեր Տէրը Իր Ամենագոր Աջի հովանիին ներքոյ շէնութեան ու ապահովութեան մէջ պահէ մեր Հայրենիքը եւ զօրացնէ համայն աշխարհասփիւռ մեր ժողովուրդը արիւրեամբ, յոյսով ու հաւատով, այժմ եւ միշտ. ամէն:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սիրելի Հայրենակիցներ եւ Բարեկամներ

1 Յուլիս 2023 թուականին, Ազունիէի Հայ Ազգային Բուժարանը կը նշէ իր Հարիւրամեակը՝ ի սպաս մարդկութեան: Այս կապակցութեամբ կազմակերպուելիք տօնակատարութիւնները եւ միջոցառումները ձեռք ափսի տեղեկացնենք ատենին:

Մեր ծրագիրներէն մէկն է փաստաթրար մը պատրաստել, որը ճշգրտօրէն պիտի պատմէ Ազգային այս հաստատութեան 100-ամեայ պատմութիւնը:

Ուստի, կը խնդրենք մեր բոլոր հայրենակիցներէն եւ բարեկամներէն, որոնք ունին Բուժարանին վերաբերող որեւէ փաստաթուղթեր կամ նկար, կապ հաստատել մեզի հետ հետեւեալ հասցեով:

vahe.kambourian@armeniansanatorium.org - Հեռ: (00961) 1 24 88 51 Սոյն փաստաթուղթերը եւ նկարները պիտի նկարուին եւ վերադարձուին իրենց տերերուն, իսկ օգտագործման պարագային աղբիւրը պիտի նշուի:

Խնամակալութիւն՝
Ազունիէի Հայ Ազգային Բուժարանի

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՌԱԿ Հիմնադիրների Հանդիպումը «Ազատագրական Շարժման» Ղեկավարութեան Հետ

Նախաձեռնութեամբ Հայաստանում Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան հիմնադիրների խորհրդի, երեկ, մայիսի 6-ի յետմիջօրէին, «Ազգ»ի խմբագրութեան գրադարանում տեղի ունեցաւ խորհրդակցական հանդիպում «Ազատագրական շարժման» համահիմնադիրներից Արա Չոհրապեանի, Վազգէն Պետրոսեանի, Վահագն Զախալեանի եւ Սեւակ Յակոբեանի հետ: ՌԱԿ հիմնադիրներից հանդիպմանը մասնակցում էին Գայիանէ Մուրատեանը, Սուրեն Սարգսեանը եւ Յակոբ Աւետիքեանը:

Շուրջ մէկուկէս ժամ տեւած խորհրդակցութեան ընթացքում «Ազատագրական շարժման» ներկայացուցիչները, հիւրընկալողների խնդրանքով, ներկայացրեցին այն ելակետային սկզբունքները, որոնցով Շարժումը սկսել ու շարունակում է իր գործունեութիւնը, իսկ վերջին շրջանում՝ բաւական աշխոյժ կերպով:

Գոհունակութեամբ հաստատելով, որ այդ սկզբունքները համահունչ են ՌԱԿ մօտեցումներին եւ ընդհանրապէս ազգային ամուր պետականութիւն ունենալու համագգային տեսլականին, կողմերն անցան երկրում տիրող կացութեան քննութեանը, կարծիքներ փոխանակեցին ընդդիմադիր ուժերի, այդ թւում՝ «Ազատագրական շարժման», նախաձեռնած բողոքի շարժման մասին, տեսակետներ պարզեցին ստեղծուած վիճակի հնարաւոր հետեւանքների ու ելքերի վերաբերեալ: Ընդգծուեց տագնապի հանգուցալուծման վերաբերեալ ծրագիր ներկայացնելու անհրաժեշտութիւնը:

Վերջում պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուեց կողմերի միջեւ խորհրդակցութիւնները պարբերական դարձնելու, տեղեկութիւններ փոխանակելու վերաբերեալ:

ՌԱԿ-Ի ՀԱՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանան Կ'ընթանայ Դեպի Մայիսի 15-ի Ընտրութիւններ

Սկիզբը Էջ 01

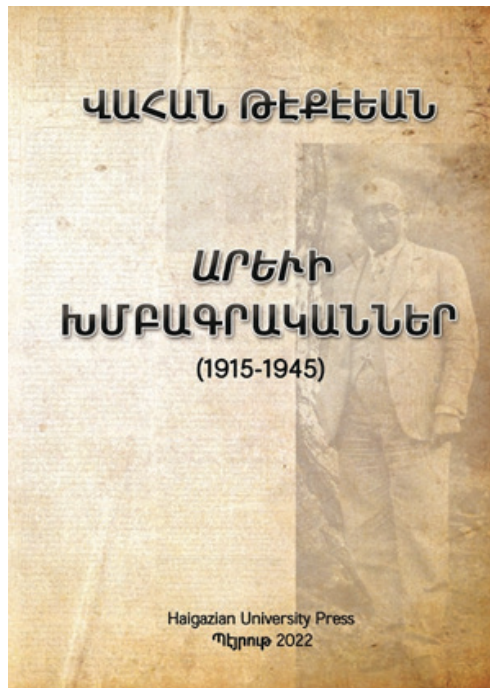
Այս շաբաթ 2022-ի Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւններու ընտրապայքարին վերջինը պիտի հանդիսանայ, որուն աւարտին քաղաքացիները պիտի ուղղուին դեպի քուէատուփ ընտրելու համա, յաջորդ չորս տարիներու Լիբանանի խորհրդարանը:

Այս Հատորը

Ստորել կը հրատարակենք վերջերս լույս տեսած «Վահան Թեքեան. ԱՐԵԻ-ի Խմբագրականներ 1915-1945) հատորին Ներածականը, ստորագրուած տուեալ արժեքաւոր հատորը պատրաստողներուն կողմէ:

Խմբ.

Վահան Թեքեանի այս խմբագրականները քննական բաց տոմար են ժամանակի մանաւանդ հայկական անցուդարձերուն: Անոնք կը դրսեւորեն հայու, ազգի, Հայաստանի, Հայոց Յեղասպանութեան, ազգային ընդհանրական մտայնութեան, ազգային կեանքի կարիքներու մտահոգութիւններ, կը ներկայացնեն եգիպտահայ վարչակառարման եւ միջկուսակցական իրադրութիւններ, անհատ-հաւաքականութիւն-ազգ-ազգային յարաբերութիւններու ծալքեր, հայ կնոջ, ազգային դաստիարակութեան, հայրենադարձութեան, խորհրդահայ արտայայտչութիւններու, արտասահմանի մէջ «միջնորդ ազգի» խնդիրներ: Անոնցմէ մաս մը կ'արձարծէ Բ. Համաշխարհայինի քաղաքական, ընկերային, ռազմական եւ մարդկային մակընթացութիւնը:

Թեքեանի տեսակետերը ծնունդն են հայկական ներկային հանդէպ իր եռեւեփումին եւ վաղուան հանդէպ իր անգիշող նախանձախնդրութեան: Ժամանակի վկայ ու տարեգիր, բանաձեւեալ առաջարկ արձանագրող Թեքեան իր պատմական փորձառութիւնը խմորեր էր պոլսահայ օսմանեան-պատրիարքական-էֆենտիական-գաւառական-կուսակցական քառուղիներուն վրայ: Այդ փորձառութիւնը մշակել էր Եղեռնի լինել-չլինելու գոհիներուն մէջ եւ զարգացուցեր սփիւռքեան խարխափող, տառապալից հոգեփոխումներուն ու շերտաւորումներուն հիմամբ: Մանաւանդ ֆրանսական միտքի, միջազգային դէպքերուն, Կովկասի, Եգիպտոսի թէ արտասահմանի հայ մամուլին ու հայ կեանքին քաջատեղեակ էր ան: Բանական զգացականութեամբ եւ զգացական բանականութեամբ օժտուած տարածքաժամանակային խորապատկերի յենքին վրայ գծանկարելու, օտարը զուգահեռելով հայկական իրականութեան առարկայական, քննականօրէն սուր եւ խորունկ հարցադրումներ կատարելու ճարտար կարողութեան տէրն էր ան:

Թեքեան կը նկարագրէ Հայկական Հարցին հանդէպ հայոց ընթացքը. «*մենք, իբրեւ ժողովուրդ, դժգոհութիւն մը զգացինք անցեալ դարուն...: Ինքնին բարերար այդ դժգոհութիւնը եթէ արդիւնաւոր չեղաւ... մէկ պատճառը այն էր՝ որ չստացաւ ընդհանուր, զանգուածային բնոյթ մը ... չմշակուեցաւ մեթոտիկ կերպով եւ չհասունցաւ պէտք եղածին պէս, եւ ... որովհետեւ դժգոհները շուտով եւ քիչով գոհացան ... հպարտացան իրենց ճիգովը... եւ ոչ թէ անոր արդիւնքներովը՝ որոնք հեռու էին գոհացուցիչ ... ըլլալէ: Ու կը կողմնորոշէ... մեր Նահատակաց տօնը ... անցեալով ներկան ճանչնալու եւ ապագան ապահովելու թելադրանք մը, աւելի ճիշտ՝ հրաման մըն է մեզի»:*

Ըստ իրեն՝ «Չուր խօսքի... թոյլ եւ ... լացով ... խօսքի ժամանակը չէ» եթէ չենք ուզեր որ «**մեռածը տիրէ ողջին**», այլ կ'ուզենք որ «**ողջը տիրէ մեռածին**»:

Թեքեանի հրապարակագրութեան կարեւորագոյն մտորում է իր հոգին ճենճերող **Անհամերաշխութեան** ախտաճանաչումը, հակաճառումը, եղծումը, ախտահանումը. «...այս միջոցիս, ահա՛, մենք հայերս, որոնց հայրենիքը ընդարձակ գերեզմանոց մըն է միայն, մենք՝ Կովկասի եւ արտասահմանի հայերս՝ որ ազգին ողջ եւ ապահով մասը, անոր յոյսն ու ապագան ենք, ուրիշ ամէն ժամանակէ աւելի իրար կ'ատենք ու իրար կը բզկտենք բարոյապէս...»:

Նման կարեւորագոյն մտորում է երիտասարդութիւնը՝ ազգին ֆիզիքա-

կան, մտային եւ հոգեկան վերանորոգման աղբիւրը: Թեքեան հայ երիտասարդութիւնը փնտռեց հայ որբութեան մէջ: Որբեր, որոնց տեսեր էր Պոլսոյ, Յունաստանի թէ Սուրիոյ որբանոցները...: Այն ատեն «*դեռ պզտիկ տժգոյն մանուկներ էին ... հաւատք ունէին իրենց ազգին վրայ, ինչպէս ազգն ալ կը հաւատար թէ անոնք իրեն համար պիտի մեծնան եւ իրենց սպանուած հայրերուն թողած բացերը պիտի զոցեն...: Սակայն, անոնք... ցրուէին պիտի ... օտարութեան մէջ... հայութեան համար՝ կորսուելու մօտ զաւակները*» ... և որբէն հայ պիտի չըլլային...,- ու կը գայթակղի Թեքեան,- մարդ չի գիտեր խղճա՛յ թէ՛ հայիոյնէ այն ազգին, որ իր զաւակները օտարին կը բաժնէ ... անհոգ անտրտունը. հարիւր-հազարներ գերեզման ղնելէ վերջ...»: Արդարեւ, օտարին նուիրուած այդ որբանոցայիններուն - ազգին համար կորուստին, մարդկային դրամագլուխին մսխումին իտես - Թեքեանի կը մնար գուրգուրալ մնացորդաց, ոչ-որբացեալ հայ երիտասարդութեան:

Թեքեան դէմ էր օտարատեացութեան, բայց չէր ուզեր նաեւ որ «եւրոպականանալով» հայութիւնը կորսնցնէ իր ինքնուրոյն ազգային դիմագիծը, դադրի սեփական մշակոյթ ստեղծել. «*Իր ազգային սեփական մշակոյթն է որ կ'ապրեցնէ ազգ մը եւ զայն արժանի կ'ընէ ապրելու... Աւելի լաւ է որ գերի ազգը չազատի, եւ աղքատ ու տգէտ մնայ միշտ, եթէ իր ազատութիւնը, հարստութիւնն ու գիտութիւնը պիտի չստեղծեն ինքնուրոյն մշակոյթ մը, ինքնուրոյն միտք, արուեստ ու գեղեցկութիւն, որոնք միայն արժէք մը պիտի տային իր գոյութեան՝ օտարներու աչքին ալ*»:

Խմբագրականներուն մէջ Թեքեան-բանաստեղծը լաւագոյնս կը յայտնուի հայկական գերագոյն նիւթին՝ ազգին դիմաց...

Ան մերինն է...: Չայն կը սիրենք իր անցեալին համար, ուր կրած տառապանքներուն մեծութեանը հաւասար՝ հոգեկան մեծութիւն ցոյց տուած է. իր ներկային համար՝ որուն անհուն ցաւը նախնի դարերու մարտիրոսներուն անհուն գեղեցկութիւնը կու տայ իրեն. իր ապագային համար՝ զոր կ'երեւակայենք իբրեւ կացինահար ծառի մը խեղճ մէկ ճիւղին կրկին արմատ նետելը, բողբոջին ու զօրանալը հիմին քով՝ շարունակելու, չկորսուելու մեծալու վսեմ ճիգով...: Չայն կը սիրենք ինչպէս որ է, իր առաւելութիւններուն հետ իր պակասութիւններն ալ ճանչնալով: Չայն կը սիրենք, որովհետեւ... անոր կապուած ենք մեր սրտին բոլոր նետադրողով, մեր յիշատակներովն ու մեր մտերիմ սերերովը... զայն կը սիրենք որովհետեւ կը ճանչնանք իր ծածուկ առաքինութիւնները եւ հաւատք ունինք թէ ան աւելի մեծ ու գեղեցիկ կրնայ ըլլալ քան ինչ որ է այսօր... ան միջոց կու տայ մեզի մեր մարդկային բարձրագոյն պարտականութիւնները կատարելու ամենէն արդիւնաւոր կերպովը:

Թեքեան կը ջատագովէ Եղեռնի հետեւանքով արտասահմանի մէջ ինքնըստինքեան ձեւաւորուած հայկական Սփիւռքին թրծում-կազմակերպումը, կը տեսաբանէ անոր տեսակն ու հակասութիւնները, բովանդակութեան յատկանիշերը, միտք կը հատցնէ անոր որակաւորում-տեւականացումին, ազգային-մարդկայինացումին, կը դեղագրէ արժեհամակարգը՝ սկզբունքայնութիւն, չափաւորականութիւն, բարոյական կորով, համարատուութիւն, համեստութիւն, ողջմտութիւն, **հակա** միջակութիւն-յաւակնոտութիւն-մեծամտութիւն-ամբարտաւանութիւն: Ան կը կարեւորէ նաեւ «*ինքիր վրայ վստահելու, ամէն բան նախատեսելու, ամէն բան մտածելու եւ անդադար գործելու*» Եականութիւնը:

Իր ազգին հանդէպ ունեցած «*յամառ... անբուժելի միամտութեանը համար գրեթէ անցող... խորտակուած սրտով... բայց ո՛չ խաւարած մտքով, ո՛չ ալ սասանած հոգիով*» Թեքեան դատաւորի մուրճը կը ձայնաւորէ «**Ժողովուրդու, շտկուելու**» համար: Ան կը գծագրէ Սփիւռքը առաջնորդողներու կերպարը. «*Պառաւ կնկան գործ է... միմիայն լալ եւ ողբալ ճակատագրին հարուածներուն ներքեւ... ինքզինքին իշխել կրցող մարդն է միայն՝ որ կը խեղդէ սրտին կսկծանքը, որպէսզի խելքը ազատ գործէ... դարմանումի՛... ապագայի՛ համար...,- ու կ'ակնկալէ որ,- ... հանրային գործերը վարուին ... նախատեսող, կազմակերպող, կառավարող, հրամայող ու պարտադրող ազգային իրական իշխանութեան մը ... [կողմէ, որ բաղկանայ] ամենէն աւելի խելքի, կորովի ու բարոյականի տէր անձնաւորութիւններէ*»:

Թեքեանի Սփիւռքին մէջ անտեղիտայի է Հայաստանը, որ կը ներկայանայ իբրեւ «հոգեկան եւ ֆիզիքական» բայց ոչ «իրաւական» հայրենիք: Խորհրդային Հայաստանը կը ներկայացնէր մասնիկ մը հայ ժողովուրդի պատմական հողերէն եւ զայն ունենալը աւելի լաւ էր քան երբեք չունենալը: Դիպուկ ու մեկին է ռազմավարական իր հաստատումը. «*Ապագայի բոլոր գեղեցիկ կարելիութիւններուն հիմն ու խարիսխը՝ ներկայ Հայաստանի գոյութիւնն է: Իր ժողովուրդին հայրենասիրութիւնը եւ իր վարիչներուն խելացկութիւնն է: Մեր՝ դուրսը մնացած հայերուս, սերտ փարումն է անոր*»:

Թեքեան հաւասարակշռութեան մարդն է. «*Ինչպէս անհատները, նոյնպէս*

Մշակութային Արձագանգ

Գրախօսական

**Վահան Թեքեան - ԱՐԵՒԻ Խմբագրականներ (1915-1945)
(Կազմեցին եւ Խմբագրեցին՝ Պետրոս Թորոսեան, Անդրանիկ Տազեսեան)**

ՎԱՅԷ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Պէյրուքի Հայկազեան Համալսարանի տպարանէն ընթերցողին կը հրամցուի Նոր հատոր մը, որ կը կրէ «Արեւի Խմբագրականներ (1915–1945)» խորագիրը, կազմուած եւ Խմբագրուած՝ երիտասարդ գիտաշխատող Պետրոս Թորոսեանի եւ Դոկտ. Անդրանիկ Տազեսեանի համագործակցութեամբ:

Հատորը 708 էջեր պարփակող գեղեցիկ կազմի մը մէջ կ'ընդգրկէ Վահան Թեքեանէն «շուրջ 420 պատգամ-խմբագրական», ինչպէս կը նշուի խօսքին մէջ Թեքեան Մշակութային Միութեան Հիմնադիրներու Մարմին, որ Նոյն միութեան Ամերիկայի եւ Գանատայի Կեդրոնական Վարչութեան հետ մէկտեղ հովանաւորն է այս հրատարակութեան:

Ուշացած բայց գովելի հովանաւորութիւն:

Ուշացած՝ անոր համար որ տակաւին 1990-ականներու կեսերուն տողերս գրողը ԹՄՄ-ի Մ. Նահանգներու եւ Գանատայի Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցած էր Թեքեանի ամբողջական գործերու հրատարակութեան ծրագիր մը, որ մնացած էր անարձագանգ: Տարիներու հոլովոյթը հնարաւոր չէր դարձուցած մեր մտադրութեան իրագործումն այլապէս:

Այս հատորն, ուրեմն, կու գայ մասնակիօրէն բաց մը գոցելով ճոխացնել Վահան Թեքեանին առնչուած հրատարակութիւններու շարքը:

Կազմողները գոհացած են սեղմ ներածականով մը, անոր մէջ խտացնելու համար Թեքեան Խմբագրին եւ ներկայացուող Խմբագրականներուն վերաբերեալ իրենց գնահատումը, միաժամանակ խօսուն մէջբերումներ կատարելով ազգային կարգ մը կարեւոր հարցերու առնչութեամբ Թեքեանի հաստատումներէն:

Մինչ գնահատումներէն շատերու կարելի է ամբողջովին եւ անվերապահօրէն համաձայն ըլլալ, անոնց կողքին կան այնպիսիներ, որոնք կ'առջեն վերապահում: Մանրամասնութիւններու մէջ մխրճումը, սակայն, կ'ենթադրէ դիմել Թեքեանի կենսագրական տուեալներուն, հրապարակագրական այլեւայլ գրութիւններու, հրատարակեալ նամակներուն եւ արձակ թէ չափածոյ ստեղծագործութիւններուն: Բան մը, որուն չի ձգտիր այս գրախօսականը, որ կը նպատակադրէ սահմանել ժողովածուին իսկական ծիրը կարգ մը նշումներով, որոնք պէտք չէ ընկալուին եւ մեկնաբանուին իբրեւ թերազնահատում կատարուած աշխատանքին եւ հրապարակ դրուած հատորին, որ շտապողականութեան մը տպաւորութիւնը թողով հանդերձ, օգտակար եւ շնորհաւորելի գործ մըն է Թեքեանի «Արեւ»-եան Խմբագրականներու մէկ մասն ընթերցողներու մատուցելու ճիգին համար իսկ, որպէս «բաց տոմար» (ինչպէս կազմողները որակած են զայն): Դասագիրք՝ լի՝ առողջ դատումներով եւ ուղենշային բանաձեւումներով: Դասագիրք՝ Նոյնիսկ կողքով ներկայացուած հաստատումներով, որոնք առնուած են Թեքեանի հասուն տարիքի «Վաղուան համար» (7 Նոյեմբեր 1942) եւ «Վտանգաւոր գոհունակութիւններ» (1 Նոյեմբեր 1941) Խմբագրականներէն:

Վերը ակնարկեցինք ժողովածուին ծիրին սահմանման, որպէսզի հատորը ընթերցողն ու օգտագործողը անոր չմօտենայ այն թիւր տպաւորութեամբ թէ «հատորին մէջ համախմբուած յօդուածներով» «կը բնութագրուի եւ կ'ամփոփուի» Թեքեանի «քաղաքական վաստակը եւ այդ վաստակին հանրագումարը» (չակերտեալները գնահատումն են ներածականէն առաջ տեղադրուած ԹՄՄ-ի Մ. Նահանգներու եւ Գանատայի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետին, որ առանձինն ստորագրած է միութեան հովանաւորչական գիրը):

«Այս Հատորը» խորագրեալ ներածականէն դատելով, զայն կազմողներուն հաւաքչական աշխատանքը առաւելապէս հիմնուած է «Արեւ»ի թուայնացեալ հաւաքածոներուն վրայ, որոնց թերիները անհրաժեշտ դարձուցած են յաւելեալ ճիգով մը դիմել զանազան հաստատութիւններու, երբեմն նաեւ անհատներու՝ կարելի ամբողջականութեամբ ձեռքի տակ ունենալու համար, իրենց հաստատումով, Թեքեանի **միայն ստորագրեալ Խմբագրականները**: Կազմողներն իրենց նպատակադրած աշխատանքի ծիրէն դուրս ձգած են Թեքեանի «1935-40ի անստորագիր Խմբագրականները», ինչպէս պարզաբանած են ծանօթագրութեամբ մը:

Մեր գնահատումով, երկմաս, եռամաս կամ բազմամաս Խմբագրականներէն իւրաքանչիւրը հաշուելով առանձնապէս, հատորին մէջ տեղ տրուած է 416 (սուազ մէկ) Խմբագրականի: Նուազ մէկ՝ որովհետեւ 3 Ապրիլ 1937 թուակիր «Ընթերցողի Նոթեր»ը, ուր Թեքեան կատարած է կարեւոր մտորումներ, Խմբագրական չէ:

Ընթերցողները չեն զգուշացուած թէ կատարուած են լեզուական միջամտութիւններ: Նման զգուշացում մը ընթերցողներուն թերեւս խնայէր հարցականներ, որոնք կրնան առաջանալ արեւմտահայերէնի աւանդական ուղղագրական եւ բառակազմական ձեւերէ շեղումներու պատճառով: Ընդգրկեալ առաջին երեք Խմբագրականներուն ընթերցումը կը պարզէ թէ այդ միջամտութիւններուն հետեւանքով բարդ բառերու սկիզբը գտնուող *ամէն* մասնիկը հետեւողականօրէն ներկայացուած է *է-ով* (ինչպէս՝ ամենամեծ, ամենաբուն), երբ Թեքեան հետեւող մը եղած է բաց վանկերու մէջ *ե-ի* գործածութեան (ամենամեծ, ամենաբուն). իսկ *ի վիճակի, ի վեր, մէկ քանի, քիչ առ քիչ* եւ նման արտայայտութիւններ դարձած են *ի վիճակի, ի վեր, մէկքանի, քիչառքիչ* եւայլն: Նկատելի է նաեւ պարոյկի ոչ-աւանդական եւ ոչ-թեքեանական գործածութիւնը (մէկ բացառութեամբ) հատորին մէջ *իւ-ի* եւ *ու-ի* պարագային, ծայնաւոր տառի փոխարէն զայն տեղադրելով հիւն տառին վրայ (ու՛, իւ՛): Կը խորհինք թէ հատորը Թեքեանի լեզուն ուսումնասիրողներու աւելի լաւ պիտի կարենար ծառայել թեքեանական լեզուն պահպանելով Նոյնութեամբ:

Հատորը պիտի շահէր, անշուշտ, աւելի խնամեալ սրբագրութեամբ մըն ալ՝ խուսափելու համար գէթ Նոյն երեք Խմբագրականներուն մէջ յայտնուած թերիներէ, ինչպէս՝ *ըլան* (իմա՛ ըլլան), *յորմէյտե* (իմա՛ յորմէ հետէ), *իւպէս* (իմա՛ ինչպէս), *ՀՅ* (իմա՛ Հ. Յ. = Հայ Յեղափոխական):

Անցնելով բովանդակութեան ցանկին, դիտելի գտանք հետեւեալ պարագաները:

- Բացակայութիւնը «Շնորհաւոր Նոր տարի» Խմբագրականի թուականին, որ պէտք է ըլլայ 14 Յունուար [1916]:

- Հրատարակութեան թուականային հերթականութեան կարգ մը աննշան խախտումներ:

- Կարգ մը Խմբագրականներու թուականներու շփոթ.- «Այս միջոցիս»-ը հրատարակուած է 24 Մարտ 1916-ին եւ ո՛չ՝ 22 Յունիսին. «Հայաստան եւ Գերմանիա» երկմաս Խմբագրականին Բ. մասին թուականը պէտք է ըլլայ 14 եւ ո՛չ թէ 15 Օգոստոս. «Եկեղեցի, դպրոց եւ ուրիշ պէտքեր»-ը լոյս տեսած է 26 Դեկտեմբեր 1942-ին եւ ո՛չ թէ 7 Նոյեմբերին. «Հայ գիրը հայ երկրէն դուրս»-ին թուականը պէտք է ըլլայ 3 Յունիս 1943՝ փոխանակ 19 Մայիսի. «Հայ գրականութիւնը» լոյս տեսած է 25 Սեպտեմբեր 1943-ին եւ ո՛չ թէ 1944-ին:

- «Մեր ազգային խաղաղութիւնը» Խմբագրականին կողքին նշուած է «Ա., Բ. (2, 16 Մայիս)», յուշելով թէ երկմաս է 1942-ին հրատարակուած գրութիւնը: Իսկութեան մէջ, տուեալ Խմբագրականը ամբողջական է ինքնին՝ առանց մասերու: Երկմաս Խմբագրականը, որ լոյս տեսած է 1942 տարուան Մայիսի 9-ին եւ 16-ին, կը կրէ «Ինչպէս կը հաստատուի մեր ազգ. քաղաքականութիւնը» խորագիրը, որ, ի դէպ, սխալմամբ ներկայացուած է որպէս «Ինչպէս կը հաստատուի մեր ազգ. խաղաղութիւնը» «Արեւ» օրաթերթի համացանցային որոնման կայքէջով: Թեքեան իր Մայիս 9-ի Խմբագրականին Ա. մասին մէջ կը նշէ. «Անցեալ շաբաթ օր յօդուածս վերջացաւ երբ ես դեռ վերջացուցած չէի ըսելիքս. որովհետեւ պէտք էր, մասաւանդ, ուրիշ կարեւոր գրութիւններէ ալ փաստեր բերել՝ հաստատելու համար հոն պարզուած տեսակետը. ատիկա խոստացած էի ընել այս անգամ եւ կ'ընեմ ո՛չ ուրիշ բանի՝ այլ միայն ցոյց տալու համար թէ *ի՛նչպէս կը հաստատուի, իրապէս եւ ամրապէս, մեր ազգային խաղաղութիւնը*»:

Կը պարզուի, հետեւաբար, թէ այս Խմբագրականն ալ դուրս մնացած է ժողովածուէն՝ գոհ երթալով ստուգման բովէ չանցած շփոթի մը: Անոր ընդգրկումը պիտի նպաստէր շեշտադրման թէ՛ Թեքեան իր վերլուծումները ձգտած է հիմնաւորել իրողութիւններով:

Առ ի չգոյրութիւն ներածականին մէջ համապատասխան լուսաբանութեան, անբացատրելի կը մնայ հատորէն բացակայութիւնը Խմբագրական սիւնակով կամ սիւնակներով լոյս տեսած եւ Վահան Թեքեան կամ Վ. Թ. ստորագրութիւնը կրող առնուազն 55 առաջնորդողներու, այսպէս.- 1915-Էն՝ 5, 1916-Էն՝ 13, 1917-Էն՝ 5, 1918-Էն՝ 9 (ոչ ամբողջական ստուգումով), 1940-Էն՝ 11, 1941-Էն՝ 3, 1942-Էն՝ 3, 1943-Էն՝ 6:

Մշակութային Արձագանգ

Գրախոսական

Վահան Թեքեան - ԱՐԵԻ Խմբագրականներ (1915-1945) (Կազմեցին եւ խմբագրեցին՝ Պետրոս Թորոսեան, Անդրանիկ Տազեսեան)

Սկիզբը էջ 04

Հատորը կրնար նաեւ նիւթ հայթայթել Թեքեանի որպէս պատասխանատու խմբագիր գործելաոճին ուսումնասիրութեամբ հետաքրքրուողներու, եթէ ընդգրկուած ըլլային Թեքեանի խմբագրական նշումներն ալ՝ աւելցուած զանազան կարեւոր յօդուածներու եւ լրատուութիւններու։ Նշումներ՝ որոնք նաեւ կ'ընդլայնեն պարունակը Թեքեանի կեցումներով և դատողութեամբ հետաքրքրուողներու տրամադրութեան տակ դրուած նիւթերով։

Մեծ բացական է «Արեւ»ի առաջին իսկ խմբագրականը, լոյս տեսած թերթին առաջին համարին մէջ, 11 Մայիս 1915-ին, Վահան Թեքեան ստորագրութեամբ։ Այս պարագան թերեւս բացատրուի անով, որ «Արեւ»ի թուայնացեալ թերթի օրինակին վրայ հիմնուելով կարելի չէր վերականգնել զայն ամբողջութեամբ։ Ասով հանդերձ, տեղին պիտի ըլլար որ նշում մը կատարուած ըլլար այդ ուղղութեամբ, կամ ան վերարտադրուած ըլլար Արշակ Ալաօյաճեանի «Վահան Թեքեան իբր հանրային մարդ եւ հրապարակագիր» հատորէն (Պէյրուք, 1988, էջ 221-223)։

Այդ կարեւոր խմբագրականը ո՛չ միայն կ'ուրուագէր ուղիւ, որ պիտի ըլլար «Արեւ» թերթինը, այլ նաեւ կը կազմէր վկայութիւնը Թեքեան խմբագիրին նկարագրային ամենայատկանշական գիծերէն մի քանիներուն՝ առաջինն ըլլալով հայ թերթի նկատմամբ որպէս ազգային շահերու հետապնդման միջոց եւ վերջինը չըլլալով պարկեշտութիւնն ու այլ առաքինութիւններ, զորս կարելի է մակաբերել նոյն խմբագրականէն։

«Արեւ»-ը կեանքի կոչուած էր մէկ կողմէ հակազդելու 1915-ին դաշնակցականներու կողմէ «Յուսաբեր» թերթի ձեռքբերումով ստեղծուած կացութեան մը, երբ Գահիրէ եւ Ադրեսանդրիա միասնաբար սկսած էին փոխարինել Պոլիսը իբրեւ արեւմտահայութեան ուղղութիւն տուող կեդրոն, իսկ միւս կողմէ կատարելու Պօղոս Նուպարի գլխավորութեամբ կազմուած Հայ Ազգային Պատուիրակութեան պաշտպանի եւ խօսափողի դերը։

Պօղոս Նուպար եւ Բարեգործականի ղեկավար դեմքեր նիւթական գետնի վրայ սատար կը կանգնէին թերթին, որուն արտօնատիրութիւնը կը վստահուէր Լեւոն Սկրտիչեանի, հրատարակչութիւնը՝ տուեալ պահուն տպարանատէր Միհրան Տամատեանի, իսկ խմբագրապետութիւնը՝ Վահան Թեքեանի, երեքն ալ սահմանադրական-նամակավար։

Հրատարակութեան պահուն, Թեքեան իր խմբագրականով յստակօրէն յայտարարած էր թէ «Արեւ» «քաղաքական կուսակցութեան մը օրկանը չէ եւ չպիտի ըլլայ», անմիջապէս աւելցնելով թէ «Հակա-կուսակցական օրկան մըն ալ չէ»։ Այլ՝ Է՝ «ազգային շահերու պաշտպանութեան նուիրուած օրկան մը»¹։ Ապա ճակատաբաց ըսած էր. «Մենք չենք յարգեր ու կ'ուզենք որ ժողովուրդն ալ չարգէ նիւթական ու ընկերական դիրքը երբ անոր չեն միանար մտքի եւ սրտի յատկութիւններ, եւ մենք չենք ծռիր բոլոր այս յատկութիւնները ունեցող ամենաբարձր անձնաւորութեան մըն ալ առջեւ՝ երբ ան զանոնք ի սպաս չի դնէր, պէտք եղած պահուն, իր ազգին ու հայրենիքին»²։ Նաեւ՝ «Չենք յարգեր յետոյ այն Հայերը, ինչ դիրքի եւ մտքի տէր ալ ըլլան, որոնք զուրկ են ազնուութեան, զոհողութեան եւ ժողովրդասիրութեան ոգիէ։ Կ'ատենք մանաւանդ վատութիւնը, նկարագրի տկարութիւնը, եւ կը պաշտենք յանդուգն ու քիչ մըն ալ խիզախ բնաւորութիւնները որոնք իրենց գաղափարին պաշտպանութեան համար ամէն նկատում ոտքի տակ կ'առնեն, իրենց բարեկամները վշտացնելէ չեն վախնար եւ անժողովրդական ըլլալը հոգերնին չեն ընէր։ Ազգ մը որ այսպիսի անհատականութիւններ շատ չի հաշուէր իր ծոցին մէջ, դժբախտ ազգ մըն է...»։

Վերջապէս, խօսքն ուղղելով հայ ժողովուրդին, Թեքեան ըսած էր թէ զայն շողորթօթելով չէ որ թերթը պիտի ծառայէ անոր, միաժամանակ կոչ ընելով «սքանչելի առաքինութիւնները» պանծացնելու կողքին՝ սպաննելու «ահռելի թերութիւնները եւ բոլոր տկարութիւնները»։

Չենք ուզեր երկարել այս գրախոսականը, որովհետեւ տակաւին չենք

հրաժարած Թեքեանի ամբողջական գործերը հրատարակելու մեր ծրագրէն՝ համապատասխան վերլուծումներով եւ ծանօթագրութիւններով, ընդգրկելով նաեւ գրախօսուող հատորէն բացակայ խմբագրականները։ Տեղին կը գտնենք, սակայն, յիշատակել հատորէն դուրս մնացած Թեքեանի վերջին խմբագրականներէն մին՝ «Ոչ ըսել գիտնալը» խորագրեալը (21 Օգոստոս 1943), իր շահեկանութեան եւ անմիջական աղերսին համար Թեքեան մարդուն, խմբագրին, հրապարակագրին եւ ազգային-կուսակցական գործիչին նկարագրին ու գործելաոճին հետ։

Հո՛ն, Թեքեան խմբագրականը կը սկսի յայտարարելով թէ հանրային կեանքի մէջ «համաձայնի գիտնալու չափ օգտակար է ոչ ըսել գիտնալը», երբ անձը «գաղափարէն զատ նկարագիր մըն ալ ունի», եւ յուշելէ ետք թէ զօրաւոր նկարագրի տէր անձը «պիտանի տարր մըն է ժողովուրդի մը մէջ անոր հանրային գործին համար՝ եթէ երբեմն անհաճոյ ալ ըլլայ», կ'եզրափակէ. ««Ոչ ըսող» մը կրնայ կոտորիլ իր դիմադրողութեանը պատճառաւ։ Թո՛ղ կոտորի։ Լաւագոյն է որ մարդու այդ տեսակը զոհեր տայ երբեմն քան թէ չորնայ»։

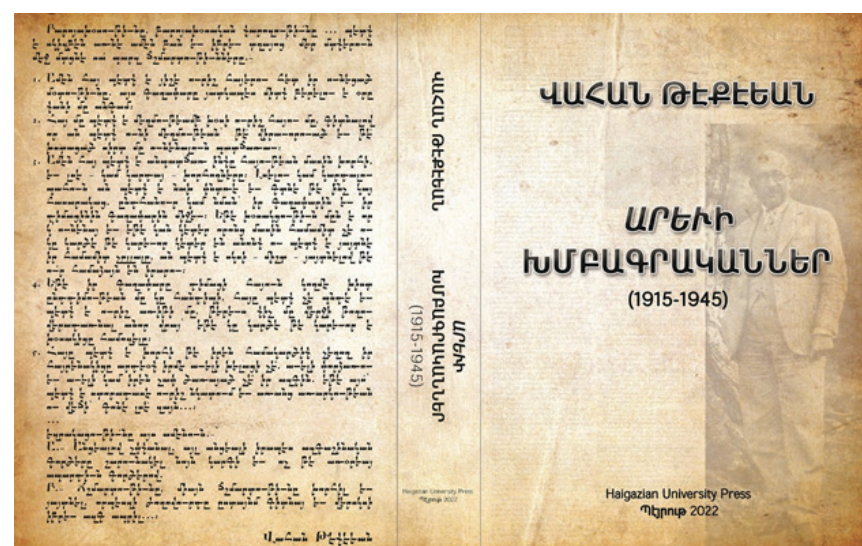
Հայ քաղաքական հոսանքներու միջեւ համազգային ընդհանրական շահերու պաշտպանութեան համար հետեւողականօրէն համերաշխութիւն, համաձայնութիւն եւ համագործակցութիւն ջատագոված Թեքեանը պահպանած էր իր անկոտորում ընթացքը իր հրապարակագրական եւ հանրային գործունեութեան ընթացքին, նոյնիսկ երբ իր «մէկ հատիկին» տեսնող եւ տեսանող ընկերը զոհ գացած էր իր պարկեշտ եւ խիզախ հրապարակագրութեան, 1916-ին...։

Շնորհակալութիւն կազմողներուն, որոնց աշխատանքին շնորհիւ Թեքեանի խմբագրականները, որոնց մէջ քիչ չեն այժմեաշունչ միտքեր, իրենց առաջին հրատարակութեան տասնամեակներ ետք ալ շրջանառութեան մէջ դրուելով առիթ կը դառնան խորհրդածելու ազգային եւ մարդկայնական հարցերու մասին՝ որպէս խութերէ խուսափման ծառայող կողմնացոյց։

Նոր Հրատարակութիւններ

Լոյս Տեսաւ

Վահան Թեքեանի Խմբագրականները ԱՐԵԻ-ի Մէջ (1915 - 1945)

Կազմողներ՝ Պետրոս Թորոսեան եւ
Դոկտ. Անդրանիկ Տազեսեան
Հայկազեան Համալսարան - Պէյրուք - 2022

1 Ուրիշ հարց թէ «Արեւ» հետազային հրապարակաւ պիտի ներկայանար որպէս Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան պաշտօնաթերթ։

2 Այդ «ամենաբարձր անձնաւորութիւնը» կրնար ըլլալ նոյնիսկ թերթին հովանաւոր Պօղոս Նուպարը կամ ո՛րեւ ուրիշ մեծագործիկ կամ մեծատուն անձ՝ հովանաւոր, բարեկամ թէ անբարեկամ։

Համեստներու Խռովքէն Բխած Հարցման Պատասխանող Պիտի Ըլլա՞յ

ՅԱԿՈԲ ՊԱԼԵԱՆ

Անցնող շաբթուան ընթացքին, Մարսիլիայէն բարեկամ մը եւ Լոս Անճըլըսէն բարեկամուհի մը, հեռաձայնային խօսակցութեան մը ընթացքին նոյն պարզ հարցումը ուղղեցին. «Ի՞նչ է Հայաստանի վիճակը, ի՞նչ պիտի ըլլայ Հայաստանի ապագան»: Երկու գրուցակիցներս զիրար չեն ճանչնար, իրարու չեն հանդիպած:

Այսօր հեռուէն դիտող հայ մարդուն համար իրատապիարցը Հայաստան-Արցախն է: Բռնագրաւուած Հայաստանը, որ հայրենահանուածներու հայրենիքն է, անմիջականութիւն չէ, նոյնիսկ երբ զայն կը յիշեն իրապարակագրական Էջի մը վրայ կամ հանրաժողովի մը ընթացքին:

Սփիւռքի հայը շուարումի մատուած է, 44-օրեայ պատերազմի պարտութենէ ետք եւ անկէ ի վեր ընթացող զիջումներու նախատեսութիւններով բանակցութիւններուն պատճառով:

Պարզ է: Հայաստանի ներքին կեանքը պառակտուած էր եւ այդպէս ալ կը մնայ իշխանութիւն-ընդդիմութիւն պայքարով եւ չորս տասնեակ կուսակցութիւններով, անվերջանալի քննադատութիւններով, կրկնուող ցոյցերով, նոյնքան անվերջանալի իրաւական խախտումներով եւ դատերով: Այս բոլորին թատերաբեմն է մանաւանդ տպագիր մամուլը: Կարծեք ամէնքը ամէնքին դէմ են:

Այս վիճակով, Հայաստան միջազգային յարաբերութիւններ կը մշակէ Ռուսիոյ, Թուրքիոյ, Ատրպէյճանի, Եւրոմիութեան եւ Միացեալ Նահանգներու հետ: Այսինքն, ներքնապէս պառակտուած Հայաստանը ցանցուած է հզօր պետութիւններու խաղին եւ մրցակցութիւններուն մէջ, դերակատար ըլլալու ուժ եւ հնարաւորութիւն չունի:

Հայաստան տարածաշրջանին մէջ, եւ անկէ դուրս, դաշնակիցներ չունի, ինչպէս ունեցաւ եւ ունի Ուքրայինան: Իրեն հանդէպ զօրակցութիւնները երբեմն սկզբունքային են, յաճախ՝ բարոյական, կամ՝ բարեսիրական: Միջազգային «խաղընկեր» ըլլալու համար Հայաստան հանքային եւ տնտեսական հզօրութիւն չունի, իրմով հետաքրքրուած են իր աշխարհագրական դիրքին համար:

Այս պայմաններուն մէջ Հայաստան նախ պետք է իր ներքին միութիւնը զօրացնէ, պետք էր որ զօրացուցած ըլլար: Այստեղէն կը սկսի Հայաստանի վիճակի բարելաւումը, միջազգային մրցակցութիւններու խաղալիք չըլլալու համար: Բայց ցարդ այդ միութիւնը բացակայեցաւ, նեղ իմաստով շահախնդրութիւններու եւ անոնց հունով բազմացած ԵՍԵՐԸ պատճառով: Եւ խռովք ունեցող հեռուէն դիտող հայը հարցականներու առջեւ կը կանգնի: 44օրեայ պատերազմը եւ անոր հետեւած պարտութիւնը իշխանութիւն-ընդդիմութիւն հակամարտութեան եւ ծայրայեղականացած անհանդուրժողութեան համար electro-choc չեղաւ, չեղաւ գիտակցութեան ծնունդ տուող ցնցում, որ կրնանք ամէն բան կորսնցնել ու փուլ գալ, եւ հանգչած ու իրենց ուղին գտած երկիրներու պէս շարունակուեցան, եւ դեռ կանգ առնելու միտում չունին, բռնն պայքարները:

Մարսիլիայի եւ Լոս Անճըլըսի ազգային սրտցաւութեամբ ապրող խօսակիցներուս եւ ի՞նչ պատասխան կրնամ տալ: Հարցումը պետք է ուղղել Հայաստանի իշխանութիւն-ընդդիմութիւն խաղողներուն: Թեւեւ, եթէ մարսիլիացի եւ լոսանճըլըսցի բոլոր սրտցաւ հայերը, փոխանակ «հայրենասիրական մտմտութիւն»-ով մէջ թաղուելու, դառնային իրապէս բազմաթիւ, «բազմաթիւ»-ը միլիոնով պետք է ըմբռնել, իրենց խռովքը յայտնելին ոչ միայն բանիւ, այլ՝ գործով, երթային Հանրապետութեան դեսապանատունները եւ հիւպատոսարանները, եւ յանձնառութեամբ յայտարարելին, որ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՆԱԵՒ ԻՐԵՆՑ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ Է, ԱՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱԳՐԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒՄԸ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՒՈՒՄԸ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒԹԻՒՆ Է:

Բայց Սփիւռքը սփիւռքներ է, բազմապատիկ, յաճախ անձնականացուած: Եւ Հայաստանի իշխանութեան եւ ընդդիմութեան ըրածի եւ ընելիքի վրայ ոչ մէկ ազդեցութիւն ունի: Սփիւռքը դիտուած է եւ կը դիտուի, ինչպէս յաճախ կրկնած եմ, որպէս կառքին հինգերորդ անիւը, ան երբեք Հայաստանի ճակատագրի տնօրինման մասնակցութեան իրաւունք չպահանջեց, միաժամանակ որպէս տեր եւ ծառայ ըլլալու համար, գոհացաւ, ինչպէս սովորութիւն է ըսել, «Ամերիկայի հարուստ հօրեղբօր» դերով, շոյուեցաւ ամպագոռգոռ անուններով ժողովներու մասնակցելով, երբեմն լամբակէն կախուած շքանշանով:

Եւ հիմա, հաւաքաբար, շատեր կը նուագեն նոյն եղանակը. «Ի՞նչ է Հայաստանի վիճակը, ի՞նչ պիտի ըլլայ Հայաստանի ապագան»:

Հայաստանի վիճակի մասին կան բազմապիսի կարծիքներ եւ գնահատումներ. յոռետեսական եւ լաւատեսական, անոնք կախում ունին դիտանկիւններէ: Մէկ կողմէ ահազանգային է տարածքներու կորուստ-բռնագրաւումը, միւս կողմէ՝ խաղաղութեան եւ անոր հունով ըլլալիք բարօրութեան խոստումները եւ երկրի զարգացումը: Աւելի պարզ. այսօր որոշ չէ թէ տարածքներու կորուստը ե՞րբ կանգ պիտի առնէ, ի՞նչ նիւթական, քաղաքական, ազգային եւ ինքնութեան գին պիտի վճարուի խաղաղութեան եւ բարօրութեան համար: Հայաստանի ապագայի մղձաւանջային անստուգութիւնը պատճառ չէ, որ զգացական հայրենասէր սփիւռքահայերը չշարունակեն իրենց զգացական զբօսաշրջութիւնը, երթան եւ գան, շարունակեն պարտականութիւն կատարողի բաւարարութեամբ բարեսիրական բնոյթով կրթական եւ առողջապահական նախաձեռնութիւններու մասնակցիլ, յուզուելու իրաւունքով, եւ այդքան:

Այս անհատական բնոյթով եւ կոտորակուած վերաբերումները հաւաքական կամք եւ ուժ չեն, իրաւ մասնակցութեան համար:

Սփիւռքի դերը փաստօրէն սահմանափակ է: Ան քաղաքական ազդակ չէ: Այս կացութիւնը անփոփոխ պիտի մնայ, քանի որ Սփիւռք(ներ)ը միակամ չէ Հայաստանի ազգային-քաղաքական կեանքին մասնակցութեան հարցով, այլընտրանքային ռազմավարութիւն չունի, կ'առաջնորդուի նախասիրութիւններով, յաճախ նաեւ ջրջական բաւարարութիւններով եւ կ'ուզէ այս կամ այն քաղաքական հոսանքին զօրակցելով արեւին տակ տեղ ունենալ, յաճախ՝ անհատական:

Եթէ Սփիւռքը դադրէր յոգնակի ըլլալէ, այն ատեն կրնար իրաւ խօսակից ըլլալ, իրապարակ գալ որպէս լիիրաւ հայրենասէր, եւ գործնականօրէն իրականացնել ամբոխավարական այն հաստատումը, որ Հայաստանը համայն հայութեան հայրենիքն է, հետեւաբար նաեւ ինք տեր ու ծառայ է անոր ճակատագրին, գերանցելով այն պառակտումի տրամաբանութիւնը, որ Հայաստանի հարցերը կը լուծուին եւ կ'որոշուին Հրազդանի ափին:

Այս իմացական-ռազմավարական-քաղաքական իմաստութիւնը այսօր պետք է նուաճել, որպէսզի համայն հայութեան ուժերու ներդրումով տեր ըլլանք համայն հայութեան հայրենիքին:

Այն ատեն տեր կ'ըլլանք Հայաստանի վիճակին, Հայաստանը կ'առաջնորդենք միասնական ուժերով, միասնաբար ընդունուած առաջադրանքներով եւ յանձնառութեամբ:

Այս կ'ըլլայ բանաստեղծի պատգամած «հաւաքական ուժը», որ երազէն կ'իջնէ ապագայակերտ իրատեսական դաշտ: Եւ չենք հարցնել, թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ Հայաստանի ապագան, այլ կ'ըսենք, թէ մենք իրաւ հաւաքական կամքով կը կերտենք այդ ապագան:

Քանի դեռ ուշ չէ, միշտ կրկնելով, Հայաստան եւ սփիւռք(ներ), որ պետք է գործել ոչ թէ եսի յաւելեալ իրաւունքներու համար, այլ՝ հաւաքական պարտքի, գերանցելով ներսի եւ դուրսի տեղայնական եւ աւանդական ջրջական անվարորայն ըլլալու դատապարտուած մրցակցութիւնները:

Եւ հարցումներ չենք ուղղել, կ'ըլլանք Հայաստանի վիճակի պատասխանատու:

Յիշել մեր թուագրութենէն առաջ, վեցերորդ դարու նոյն իմաստուն Եզովբոսը, որ ըսած է. «Որքան միութիւնը կը ստեղծէ ուժ, նոյնքան պառակտումը կ'առաջնորդէ պարտութեան»: Եզովբոս գիտ չէ ըրած: Բայց պետք է լսել զինք... եւ հասկնալ:

Այս Զատորը

Սկիզբը Էջ 03

Ժողովուրդները կ'ապրին շնորհիվ իրենց ներքին հաւա-սարակչութեան, որ կը հաստատուի իրենց լաւագոյնի ձգտումովն ու ատոր համար կատարած ճիգովը, ատոնց ճիշտ համեմատութեամբն ու մշտական վերանորոգութեամբը»։ Այս լայնախոհութեան ապացոյցն է իր յարգալից անդրադարձը Հնչակեան քան-ներուն, Բեռլինի Նահատակութեան։ Ան նաեւ իրատեսն է. «Գաղափարները... կ'արժեն ...նախ իրենց գործադրելիութիւնովն ու յետոյ գործադրութեան մէջ տուած արդիւնքովը... հանրային գործի մէջ փափաքը եւ ջանքն իսկ չեն բաւեր... արդիւնք պէտք է»։

Այլ տեղ մը կը հաւաստէ. «Մեր ազգը սիրելու եւ անոր ծառայելու համար՝ պէտք չկայ որ զայն եղածէն աւելի մեծ, աւելի ուժով եւ աւելի փառաւոր ցոյցնենք»։ Եւ աւելին՝ «...իրաւունք չունինք... օտարներէն պահանջելու որ մեզ աւելի յարգեն քան ինչ որ կը յարգենք մենք զմեզ»։

Թէքեան ազգային-բարոյական արժեքամա-կարգ է. բացառիկ դպրոց։ Յստակ է իր աստիճանակարգը. ան ազգին եւ հաւաքակա-նութեան հեղինակութիւնը ամէն բանէ բարձր դասելով՝ ազգային եւ կուսակցական հաստատութիւններուն պարտադրելու պէս կը մատուցէ ազգային օրակարգերը։ Իր ոճը միշտ լուրջ է՝ Նիւթին դիմաց իր լրջագոյն յանձնա-ռութեան զուգահեռ...:

Հայ մամուլին հետ Թէքեանի սերտաճումը կը սկսի Պոլսոյ իր դպրոցական օրերէն։ Ան կ'ունենայ նաեւ ազգային-կուսակցական եւ կրթական լայնածիր գործունեութիւն։ 1908ին, օսմանեան սահմանադրութեան հռչակումէն ետք, Պոլսոյ մէջ հիմնադիր-առաջնորդներէն է Հայ Սահմանադրական Ռամկավար Կուսակցու-թեան, մինչեւ անոր համաձուլումը Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան՝ 1921ին, որուն ծիրին մէջ գործած է մինչեւ իր մահը, 4 Ապրիլ 1945։

Արեւի համահիմնադիր Թէքեան¹, Ե նաեւ անոր առաջին խմբագիրը²։ Այս հատորով կը հրատարակենք Արեւ թերթին մէջ լոյս տեսած Թէքեանի աշխարհայեացքը, ազգային, կրօնա-կան, քաղաքական, կուսակցական, ընկերային, մարդկային թէ այլ ըմբռնումները, փիլիսոփա-յութիւնը արտացոլացնող ստորագրեալ խմբագրականները³։

Թէքեան չհասցուց գրել այն բոլորը զոր կը փափաքէր կամ խոստացեր էր գրել...։ Զատորեն

1 Միքայէլ Կիւրճեանի, Լեւոն Մկրտիչեանի եւ Միհրան Տամատեանի կողմէն։

2 Համազգային յանձնառութիւններու, ճամփորդու-թիւններու, հիւանդութիւններու թէ այլ պատճառ-ներով Թէքեան երբեմն ստիպուած էր ձգել թերթի խմբագրութիւնը։

3 Նոյն թիւին մէջ երկու յօդուած ունենալու պարա-գային, Թէքեան չէ ստորագրած խմբագրականին ներքեւ։ 1915-30ականներու Արեւի մէջ հրա-տարակուած խմբագրականները կրած են անոր ամբողջական ստորագրութիւնը։ 1940-45՝ Թէքեան Արեւի մէջ ստորագրած է առաջնորդող յօդուածներ՝ «Վ.Թ.» ստորագրութեամբ։ Չենք ընդգրկած 1935-40ի անստորագիր խմբագրականները։

դուրս կը մնան ՝ 1905ին Միքայէլ Կիւրճեանի հետ հիմնած Շիրակ ամսագիրին, Պոլսոյ Հայրենիքին (1909-10), Արեւելքին (1912), Ժողո-վուրդի ձայնին (1921-22), Պէյրութի Չարթօնքին եւ այլ թերթերու իր խմբագրականները, գրու-թիւնները։

Ներկայ ժողովածուն կազմեցինք Արեւի թուայնացուած հաւաքածոյէն։ Անընթեռնելի բաժիններուն համար դիմեցինք Հայաստանի Ազգային Գրադարանի, Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Հին Ձեռագիրերու Ինստիտուտ-Մատե-նադարանի, Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի, Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եւ Երուսաղէմի հայոց պատրիարքութեան մատե-նադարաններու, ՀԲԸՄ Եգիպտոսի եւ Համազգայինի Մելանքթոն եւ Հայկ Արսլանեան Ճեմարանի գրադարաններու եւ մամուլի հաւա-քածոններուն։ Աշխատանքին մեծապէս օգտա-կար եղան Հայկ Աւագեան, Պերճ Թերզեան, Արամ Խաչատուրեան, դոկտ. Վաչէ Ղազարեան։ Նիւթը շարեցին Արմինէ Գրիգորեան, Ռիթա-Մարիա Գազանճեան, Զրիստին Մարաշլեան։ Բոլորին կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը։ Շնորհակալութիւն նաեւ Թէքեան Մշակու-թային Միութեան Հիմնադիրներու Մարմինին ու Ամերիկայի եւ Եւրոպայի Կեդրոնական Վարչութեան որ հոգացին տպագրութեան ու գրաշարութեան ծախքերը։

Հաւանաբար, Թէքեանի բերքառատ խմբագրա-կան կենսագործունեութեան ամենաբեղուն հատուածը այստեղ կը ներկայացուի։ Ասոնք կարելու աղբիւր են սփիւռքահայ պատմութեան եւ կը նպաստեն ժամանակի քաղաքական միտքի եւ մշակոյթի լուսաբանման։ Ասոնք հոմը եւ առիթ կ'ընծայեն ընթերցողին դիտելու պոլսա-հայ-եգիպտահայ եւ մերօրեայ <հայկական համապատկերը> եւ հետեւութիւններ գործադրելու։

Շահեկանօրէն առաւել ուսանելի պիտի ըլլար Արեւի եւ Յուսաբերի մէջ լոյս տեսած 1920-40ականներու խմբագրականներու վերլու-ծումը։ Նման գիտական ուսումնասիրութիւն մը աւելի համապատկերային բնոյթով պիտի հրամցներ ժամանակի հայկական տրամա-խօսութիւնը, մտադրոյթները, արժեքամա-կարգերուն չափորոշիչները։ Ասոնք բաներ էին որոնք դրսեւորուեցան սփիւռքահայ որեւէ վայրէ եւ ժամանակէ աւելի ազատական եւ մտա-ւորական բարձրորակ միջավայրի մէջ, որ իր տեսակով ցարդ կը մնայ անգերազանցելի։

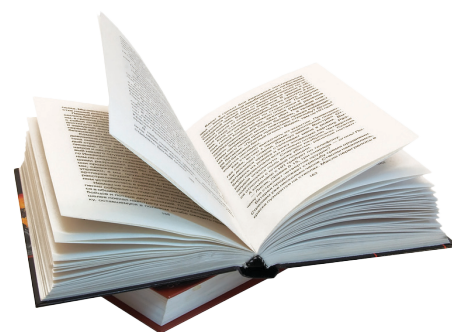
Այս ժողովածուն կու գայ քիչ մը աւելի ամբողջացնելու Թէքեանի գրական ժառանգի գրքային յուշարձանախումբը՝ Սեւան Տէյիր-մենճեանի, դոկտ. Վաչէ Ղազարեանի, դոկտ. Աւետիս Սանճեանի եւ զանոնք նախորդած երախտաշատ հրատարակումներուն շարքին։ Այրուհանդերձ, Թէքեանի հրապարագրական ցանքը կը մնայ թերի ժողովուած, իր հայապա-տումը թերի ըմբռնութեամբ, մանաւանդ ոչ-բանաստեղծական հունձքը՝ մեծապէս չօգտագործուած, ի վնաս հայ մտքի մշակման։ Այս ժողովածուին հրատարակումը քայլ մը ըլլայ թող՝ Թէքեանի ամբողջական բերքի հրա-պարակման եւ ...մտաւոր օգտագործման։

Պետրոս Թորոսեան
Անդրանիկ Տազեւեան

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Երբ կեանքը սուր փշերով Կարիւնտէ քո հոգին, Յիշի՛ր, որ սուրբ յուշերով Շղթայուած ես դու մէկին։ Երբ մենք հեռու կը լինենք, Երբ կ'անջատուենք առջաւետ, Յիշի՛ր, որ կայ սրբազան Հանդիպումի արահետ։

ՎԱՀԱՆ ՏԵՐԵԱՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

10 2022
ՄԱՅԻՍ

Կրկ Երկ Երք Չրք Հնգ Ուրք Շրք

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ՍԵՂԱԿ ՈՒՇՄԱՃԵԱՆ
(1907 – 1978)
«ՍԵՒԱՆ»

Լիբանանի Երեսփոխանական Ընտրություններ 2022

Չահլեի Մեջ Ստեփանիկ Չալաք Ի Պատիվ ՌԱԿ-ի Զօրակցությունը Վայելող...

Սկիզբը էջ 01

Չալաքին բացումը կատարեց Չահլեի ՌԱԿ ԱԶԱՏ ԼԵՌ՝ ակումբի ժրագան ատենապետ՝ ընկ. Գրիգոր Մկրտչյանը, որ իր գլխավորած ակումբին վարչության անունով՝ ողջունեց յարգարժան հիւրերն ու սիրելի ներկաները: Ապա ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչության ատենապետ ընկ. Սեւակ Յակոբեանի խօսքը փոխանցեց ներկաներուն, որուն մեջ յատկապես շեշտուած էր հետեւեալը. «Այսօր այն գեղեցիկ օրն է, որ մենք այստեղ հպարտութեամբ, մեծ վստահութեամբ եւ պաշտօնապէս կը յայտարարենք մեր զօրակցութիւնը՝ մեր կուսակցութեան բարեկամ զօր. Նարեկ Աբրահամեանին ու իր միջոցաւ յաջողութիւն կը մաղթենք իր ցանկակիցներուն:

Այսօր մենք կ'ամփոփենք Լիբանանի երեսփոխանական յառաջիկայ ընտրութիւններուն Լիբանանի տարբեր ընտրաշրջաններու մէջ ՌԱԿ-ի զօրակցացած թեկնածուներուն անուանացանկը ու պաշտօնապէս կ'ունենանք մեր կուսակցութեան զօրակցութիւնը վայելող երեք յարգելի անձնաւորութիւններ. Պէյրութ Ա. ընտրաշրջանին մէջ՝ Փոյա Եագուպեան, Մեթնի ընտրաշրջանին մէջ՝ Տոքթ. Արա Պարտազեան եւ վերջապէս, Չահլեի ընտրաշրջանին մէջ՝ զօր. Նարեկ Աբրահամեան:

Յաջողութիւն մեր սիրելի զինակիցներուն, Լիբանանեան մեր սիրելի հայրենիքին նուիրեալ իրենց առաքելութեան մէջ: Մեր յոյսը մեծ է իրենց վրայ՝ միասնաբար յաղթանակ արձանագրելու իրենց մրցակիցներուն վրայ, որոնցմէ դժբախտաբար ոչ բոլորը ունին փտածութեան մէջ թաղուած Լիբանանը այսօրուայ տխուր իրավիճակէն դուրս բերելու կարողութիւնն ու ազնուութիւնը ինչպէս ոմանք չունին նաեւ ոգիի մաքրութիւնն ու անշահախնդիր իղծը:

Մենք անվերապահ վստահութիւնը ունինք մեր զօրակցած՝ վերոյիշեալ անձնաւորութիւններուն վրայ ու կը հաւատանք, որ անոնք լաւագոյնս կրնան ներկայացնել մեր համայնքը երկրին խորհրդարանին մէջ: Մենք աւելի քան վստահ ենք, որ անոնք իրենց մարդկային ու արհեստավարժ իրենց բարեմասնութիւններով, արժանիքներով ու կարողութիւններով, լաւագոյն թեկնածուներն են մեր երկրին օրէնսդիր մարմինին պատուաբեր անդամները դառնալու»:

Ընկ. Գրիգոր Մկրտչյան
ողջոյնի խօսքի պահուն

Ձեռնարկին ընթացքին սրտի խօսքերով հանդէս եկան նաեւ Տիկ. Միրիամ Սքաֆ, Տոքթ. Արա Պարտազեան եւ Չօր. Նարեկ Աբրահամեան:

Չօր. Աբրահամեան իր խօսքին մէջ, ի միջի այլոց հետեւեալ կոչը ըրաւ. «Քաղաքացիական միասնութեան ոգիով պէտք է "ոչ" ըսենք աւագակութեան եւ սուտի վրայ հիմնուած ներկայ քաղաքական դրութեան եւ ձախողած վարչակարգին, եւ ապա, փորձենք ինչ որ դրական փոփոխութիւն մտցնել մեր երկրին մէջ»:

Ստեփանիկ մթնոլորտի մէջ ընթացած ձեռնարկին աւարտին ներկաները

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

“Շուշի” Պարախումբը Կը Վերադառնայ Բեմ

Հայ Կաթողիկէ
Մեսրոպեան Բարձրագոյն Վարժարանի
Շուշի պարախումբի տարեկան ելոյթ

Շաբաթ, 4 Յունիս 2022
Երեկոյեան ժամը 8:00-ին
Յովհաննէ Պօղոսեան թատերասրահին մէջ:

Պարտայց՝ Աւօ Գարաբէշեան

Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն վարժարանի “Շուշի” պարախումբը կը վերադառնայ բեմ՝ 4 Յունիս 2022-ին նախատեսուած ելոյթով:

Համավարակի պայմաններուն պարտադրած սահմանափակումներուն մեղմացումին զուգահեռ, պարուսոյց պարուն Աւօ Գարաբէշեան շաբաթ առ շաբաթ վերականգնեց պարախումբին կազմը եւ ձեռնարկեց կանոնաւոր փորձերու...

Պարախումբին անդամ մեր աշակերտ-աշակերտուհիները ցուցաբերեցին լոյսութիւն եւ հետեւողականութիւն. խանդավառութիւնը կրկին տեղ գրաւեց անոնց շարքերուն մէջ...

Ստացանք մեր ծնողներուն աջակցութիւնն ու քաջալերանքը... շնորհակալ ենք իրենց:

...եւ ի հեճուկս Լիբանանի մէջ տիրող ծանօթ պայմաններուն, ահաւասիկ “Շուշի”-ն կը վերադառնայ բեմ...

Կը վերադառնայ յոյսի թելերուն վրայ՝ առաւել պատրաստուած քան երբեք...

Տեղեկատուական գրասենեակ

Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան Բարձրագոյն Վարժարանի

Հայկական Լուրեր

Մենք Պետք Է Տօնենք եւ Փորձենք Վերագտնել...

Սկիզբը էջ 01

Այնուհետեւ Ստեփանակերտի Աստուածամօր Սուրբ Յովանի Մայր Տաճարէն՝ Հայոց բանակի պահապան Աշոտ Երկաթի պատմական Սուրբ Խաչի առաջնորդութեամբ՝ մեկնարկած է խաչերթ դէպի Ստեփանակերտի յուշահամալիր:

Խաչերթին մասնակցած են Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ Արցախի թեմի առաջնորդ Տէր Վրթանէս եպիսկոպոս Աբրահամեանը, ԱՀ պետական նախարար Արտակ Բեգլարեանը, զինուորականներ, հոգեւորականներ, երիտասարդներ:

սրահէն բաժնուեցան այն հաստատ յամոզմամբ, որ Մայիսի 15-ին պէտք է անվեհեր քալել դէպի քուէատուփեր, կշեալ ընտրական օրին աւարտին դարձեալ հաւաքուելու՝ միասնաբար տօնելու համար ՌԱԿ-ի զօրակցած թեկնածուներուն յաղթանակը, որ ի վերջոյ ազատախօս ու պարկեշտ Լիբանանցիին ու մեր անսման Լիբանանին յաղթանակը պիտի ըլլայ: